

**Karlsøy
kommune**

-et levende øyrike

Kunnskapsgrunnlag 2019

INNHALDSFORTEGNELSE

Innholdsfortegnelse	1
Innledning.....	2
Demografi.....	3
Folkehelse og levekår	8
Næring og sysselsetting.....	14
Arealforvaltning.....	23
Samferdsel og infrastruktur	25
Klima og energi.....	28
Karlsøy kommune som organisasjon og tjenesteyter	30
Oppsummering.....	41

INNLEDNING

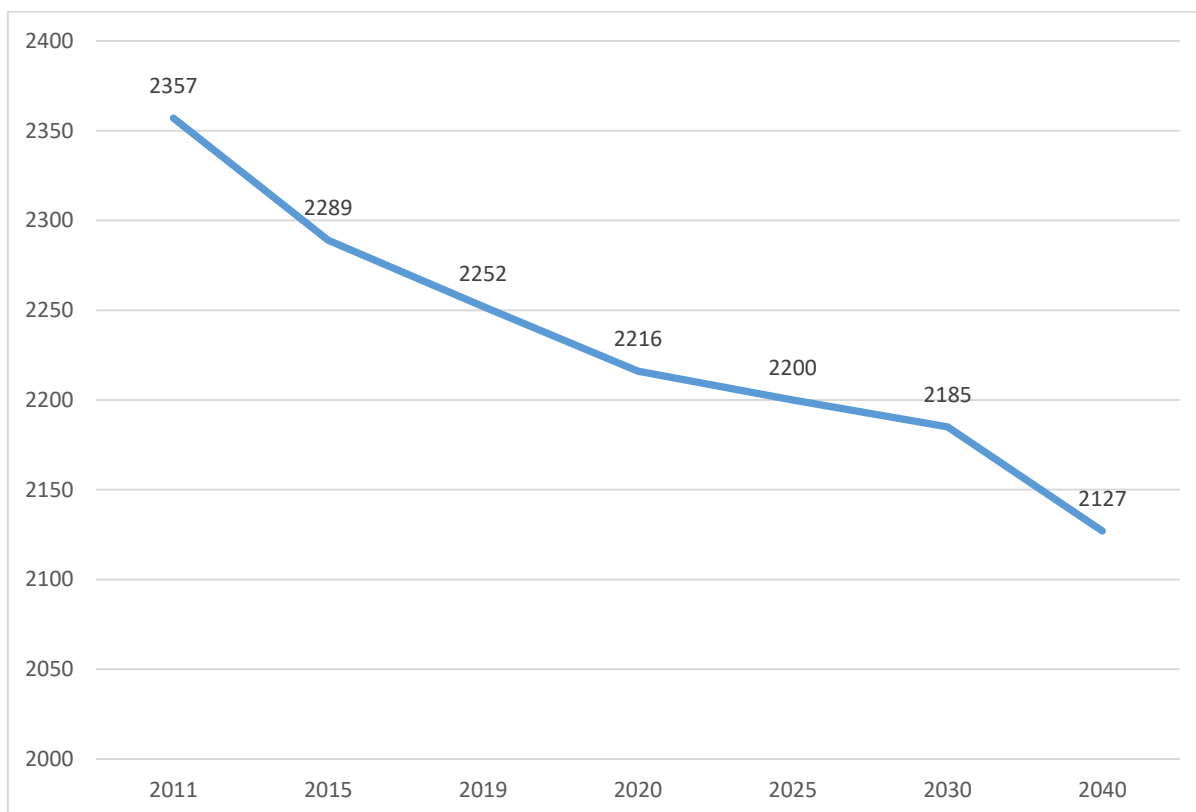
Karlsøy kommune består av over 600 øyer og holmer, hvorav fem med bosetning. Disse er Ringvassøya, Vannøya, Reinøya, Rebbenessøya og Karlsøya. Regner man totalt areal, inkludert territorialfarvann, er Karlsøy den tredje største kommunen i Norge med 5888,34 km². Mesteparten av dette er havareal, mens øyene har et samlet areal på 1100 km². Ringvassøya med sine 660,8 km² er den sjette største øya i Norge. Karlsøys høyeste fjelltopp befinner seg også her (1049 moh) i tillegg til Skogsfjordvatnet som er den største innsjøen på ei øy (13 km², 10 km lang).

Kommunen grenser til Skjervøy og Lyngen i øst og Tromsø i sør. I nord og vest grenser kommunen mot havet. Naturen spenner fra karrig kystlandskap med bratte fjell ytterst i kommunen til skogkledd daler og fiskerike elver og vann lenger inn mot fastlandet. Kommunesenteret ligger på Hansnes på Ringvassøya. Herfra er det fastlandsforbindelse via Kvalsundtunnelen.

DEMOGRAFI

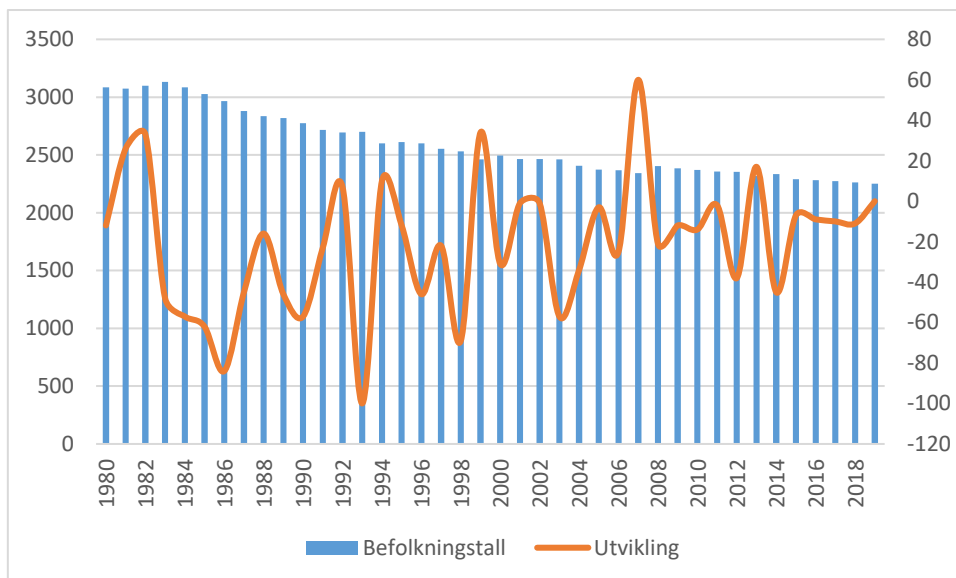
Befolknings sammensetning

Karlsøy kommune hadde per 1. januar 2019 2252 innbyggere.

Graf 1. Folketallsutvikling- og framskrivinger (SSB:07459 og 11168)

Folketallet mellom 2000 og 2019 er redusert med 244 personer. Til sammenligning ble det mellom 1980 og 2000 589 færre personer, jf. Graf 1. Sammenligner vi disse 20-årsperiodene har vi da redusert nedgangen med over 50% og vi kan se tendens til utflating og stabilisering av befolkningstallet den siste kommunestyreperioden, jf. Graf 2. SSB sine framskrivinger viser samme tendens frem mot 2030 men med større nedgang etter det.

Graf 2. Befolkningstall 1980-2019 (SSB:06913)

Aldersfordeling

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0-5 år	122	115	113	102	111	111	110	100	112	121
6-15 år	288	270	266	250	233	199	184	184	177	166
16-66 år	1529	1529	1514	1492	1503	1487	1472	1465	1434	1413
67-79 år	306	307	322	335	345	352	374	372	385	395
80-89 år	99	110	115	112	119	117	117	125	129	133
90+ år	27	26	25	26	23	23	25	27	26	24

Tabell 1. Aldersfordeling 2010-2019 (SSB:07459)

	2020	2021	2022	2023	2030	2040
0-5 år	106	99	96	100	88	76
6-15 år	176	178	181	181	173	154
16-66 år	1377	1361	1350	1326	1208	1057
67-79 år	407	413	425	430	451	431
80-89 år	140	146	143	156	202	255
90+ år	23	24	24	24	40	70

Tabell 2. Aldersfordeling, fremskrivning (SSB:11668, sterk aldring)

Det mest bekymringsverdige er utviklingen i andel innbyggere i arbeidsfør alder sammenlignet med antall alderspensjonister. Disse tallene reduseres med en person frem mot 2040, jf. tabell 2. Det vil si at det for 2019 er 2,4 personer potensielle yrkesaktive per pensjonist og 1,5 i 2040.

	2010	2015	2019	2025	2030	2040
20-66	1398	1365	1322	1218	1149	1073
67+	432	492	552	628	683	739
20-66/67+	3,2	2,8	2,4	1,9	1,7	1,5

Tabell 3. Andel innbyggere i normal arbeidsfør alder i forhold til antall alderspensjonister

Geografisk fordeling

Karlsøy kommune har et desentralisert bosettingsmønster. Kommunesenteret Hansnes har 524 innbyggere per 1. januar 2019, av totalt 1132 på hele Ringvassøya. På Vannøya bor det 792 personer, med forholdsvis jevn fordeling mellom øst og vest – cirka hundre flere på østsiden. Reinøya med 229 innbyggere har størst andel av befolkningen i Stakkvik-området hvor det bor 129.

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
19360101 Rebbenes	54	31	30	33	31	32	33	37	35	37	36
19360102 Futjord	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19360103 Skogsfjord	50	38	36	32	33	27	24	27	26	28	31
19360104 Skogsfjordvatn	64	47	49	54	57	54	52	53	50	51	54
19360105 Dåfjord	169	146	142	141	136	145	141	140	142	145	138
19360106 Grunnfjord	69	55	51	59	55	55	56	57	57	59	60
19360107 Futnes	55	44	46	42	41	45	42	45	38	39	44
19360108 Hansnes	381	494	478	500	496	501	494	502	531	518	524
19360109 Lanes i Langsund	288	280	290	275	284	293	307	303	282	282	280
19360110 Rakkenes	59	55	56	48	51	50	47	48	52	49	39
19360111 Stakkvik	147	152	153	163	141	143	135	133	129	121	120
19360112 Nordeidet	63	39	37	40	42	41	34	40	37	37	37
19360113 Karlsøy	75	45	47	46	46	55	50	50	49	47	46
19360114 Helgøy	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19360115 Kvaløy	4	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
19360116 Finnkroken	-	50	48	44	39	39	36	34	33	33	33
19360201 Torsvåg	29	27	22	18	17	17	17	16	17	17	17
19360202 Vannareid	236	207	226	224	218	212	203	187	185	176	176
19360203 Burøysund	62	36	42	40	32	39	39	35	36	33	33
19360204 Hamre	131	134	121	121	132	131	128	122	120	120	116
19360205 Lanesøyra	87	62	62	62	62	60	63	63	64	66	66
19360206 Vannvåg	208	197	195	194	195	188	183	181	181	190	201
19360207 Nord-Vannvågen	125	104	104	98	89	89	89	87	84	85	82
19360208 Vannavalen	66	51	52	51	40	39	33	33	33	41	33
19360209 Skorøy/Slettnes	64	58	61	60	69	65	68	73	79	63	68
19369999 Uoppgitt grunnkrets	2	18	6	7	8	11	12	13	10	23	14

Tabell 4. Innbyggertall for grunnkrets pr. 01.01, 2010-2019. Fargekode viser endring fra året før. Grønn = vekst/ingen endring, rød = nedgang (SSB:04317)

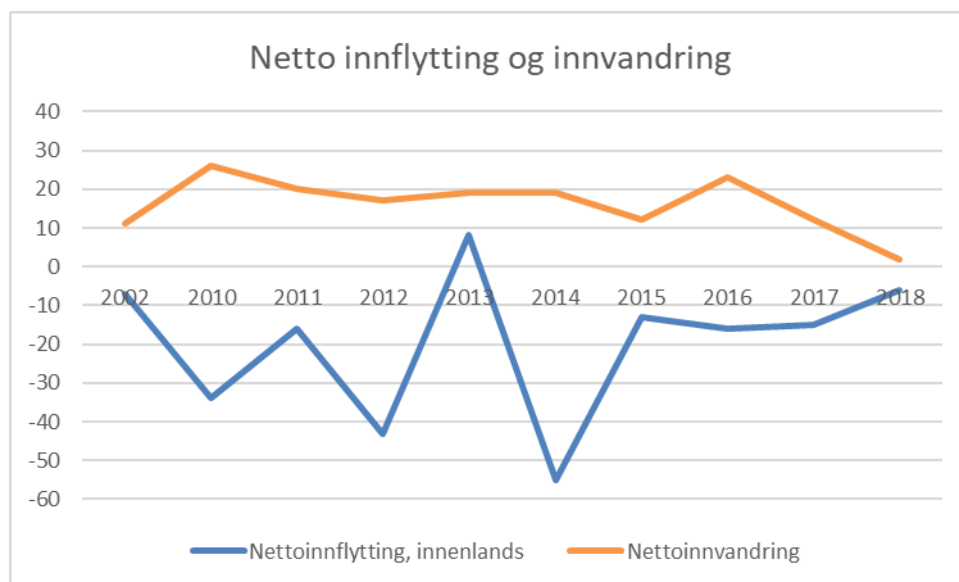
	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2012-2015	2015-2019
Vestre Ringvassøy	290	231	227	227	226	226	217	220	218	224	224	-10	7
Østre Ringvassøy	793	873	865	876	876	894	899	907	908	898	908	23	9
Vestre Vannøy	458	404	411	403	399	399	387	360	358	346	342	-16	-45
Østre Vannøy	550	472	474	465	455	441	436	437	441	445	450	-29	14
Nordre Reinøy	269	246	246	251	234	234	216	221	218	207	196	-35	-20
Søndre Reinøy	0	50	48	44	39	39	36	34	33	33	33	-8	-3
Karlsøya	75	45	47	46	46	55	50	50	49	47	46	4	-4
Rebbenesøya	54	31	30	33	31	32	33	37	35	37	36	0	3

Tabell 5. Inndeling av øyer. Vestre Ringvassøy - Dåfjord og vestover. Østre Ringvassøy - Kommunegrensa til Grunnfjord. Vestre Vannøy - Torsvåg, Vannareid, Burøysund, Hamre. Østre Vannøy - Lanesøya, Vannvåg, Nord-Vannvåg, Vannavalen, Skorøy/Slettnes. Søndre Reinøy – Finnkroken. Nordre Reinøy – Rakkenes, Stakkvik, Nordeidet.

Selv om kommunen har hatt jevn nedgang i folketall, har det den siste kommunestyreperioden vært vekst på Ringvassøya (+16), mens Vannøya (-31) og Reinøya (-23) har hatt nedgang. Vestre Vannøy viser størst nedgang siste kommunestyreperiode (-45), mens Østre Vannøy har nesten like stor vekst som Ringvassøya (+14) mens Rebbenesøya ligger relativt stabilt med en liten økning.

Flytting og innvandring

Vi har siden 2010 hatt stor variasjon i netto innflytting, mens det den siste kommunestyreperioden har holdt seg forholdsvis stabilt (se Graf 3). Netto innvandring økte fra 2015 til 2016 og har siden hatt nedgang. Årsaken til dette er flyktningkrisen som toppet seg i 2015, og kommunen tok imot flyktninger i 2016.

Graf 3. Netto innflytting og innvandring (SSB:09588)

Brorparten av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre kommer fra Europa, og da hovedsakelig Litauen (se tabell 5 og 6). Med et totalt antall på 330 i 2019 vil det gi en andel på 14,6 % av Karlsøy kommunes befolkning. Sammenlignet med årene 2011 og 2015, som hadde 7 % og 11 %, har vi hatt en prosentmessig doubling de siste åtte årene.

	2011	2015	2019
Europa unntatt Tyrkia	128	196	243
Afrika	11	15	8
Asia med Tyrkia	23	36	73
Nord-Amerika	0	0	0
Sør- og Mellom-Amerika	3	3	6
Totalt	165	250	330

Tabell 6. Oversikt over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter region (SSB:07108)

	2011	2015	2019
Litauen	65	102	126
Latvia	15	28	25
Thailand	15	19	20
Polen	5	6	18
Syria	0	0	17
Filippinene	0	5	15
Sri Lanka	4	7	11
Tyskland	6	7	10
Slovakia	0	3	10
Finland	4	7	8

Tabell 7. Oversikt over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter land (SSB:09817)

FOLKEHELSE OG LEVEKÅR

Folkehelse

Folkehelseprofilen/-barometeret utarbeidet av Folkehelseinstituttet for året 2019 viser at vi er:

- Signifikant bedre: 1
- Signifikant dårligere: 6
- Ikke signifikant forskjellig: 11
- Signifikant forskjellig: 3
- Ikke testet for statistisk signifikans: 2
- Ingen data: 11¹

Vi er signifikant dårligere når det kommer til:

- Andel mellom 30-39 år med VGS eller høyere utdanning
- Frafall VGS
- Barn av enslige forsørgere
- Mestringsnivå i regning, 5.kl.
- God drikkevannsforsyning (ny def.)
- Muskel- og skjelettplager

Gjennomsnittstall for helse er ifølge Helsedirektoratet uegnet som grunnlag for tiltak og planlegging, da helse i befolkningen varierer mye mellom ulike befolkningsgrupper. Dette gjelder de sosioøkonomiske ulikhetene, som følger av inntekts-, utdannings- og yrkesgrupper. Det generelle bildet er at helsen blir bedre jo høyere i det sosioøkonomiske hierarkiet man befinner seg i.

Etter folkehelselovens § 5 skal kommunen holde løpende oversikt over befolkningens folkehelse, samt jevnlig utarbeide en samlet oversikt. Denne oversikten skal danne grunnlag for planlegging og tiltak i kommunen, via den kommunale planstrategien.

Folkehelseoversikt 2018-2022

Kommunen har flere områder som skiller seg ut sammenlignet med landsgjennomsnittet, både av positiv og negativ karakter.

¹ hovedsakelig fra ungdomsundersøkelsen, som ikke ble utført i 2018

- Befolkning
 - Befolkningsframskrivninger viser at vi får en økende andel eldre. På sikt vil dette kunne medføre en økning mht. aldersrelaterte sykdommer samt hjelpe- og omsorgsbehov
 - Integrere og ivareta flyktninger/innvandrere med folkehelseutfordringer fysisk og psykisk uten tilstrekkelig kvalifisert personell (flyktningehelsesøster/kommunepsykolog)
- Oppvekst og levekårsforhold
 - Relativ høy andel sykefraværspersent.
 - Høy andel uføretrygdede
 - Høy andel frafall fra videregående skole
 - Høy andel personer med grunnskole som høyeste utdanningsnivå
- Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
 - Ivareta arealplanlegging mht. fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
 - Brann- og redningstjenesten har en høy andel ukvalifisert personell
- Helse relatert adferd/levevaner
 - Sosiale forskjeller i helseadferd – utfra utdanning og inntekt
 - Aktivitetsnivået i befolkningen er ikke innenfor anbefalingene
 - Data for alkoholbruk/misbruk, rusmiddel misbruk mv. mangler
- Helsetilstand
 - Økende andel sykdommer knyttet til livsstil og levevaner (spesielt muskel- og skjelettlidelser/overvekt og fedme)

Problemstillinger som konklusjon i rapporten:

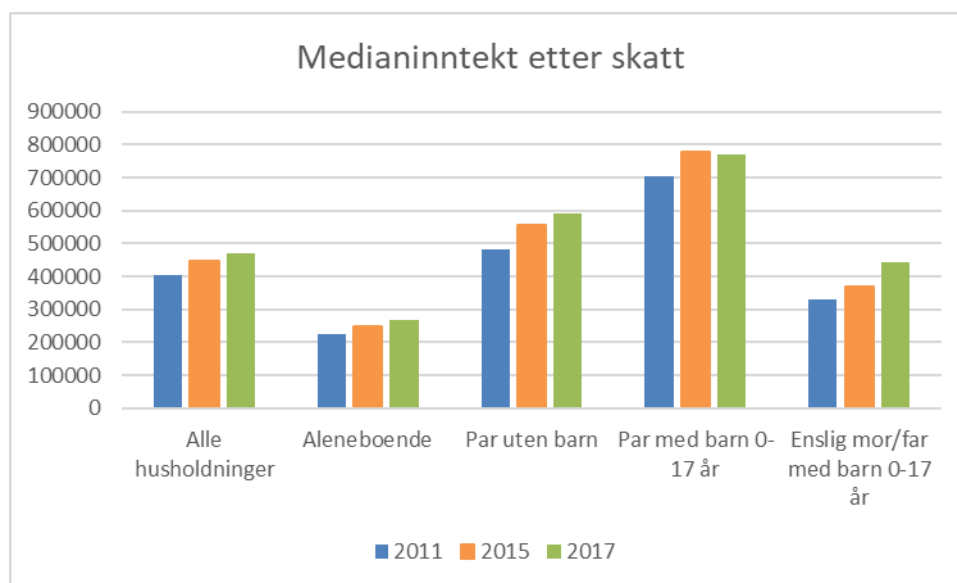
- Det kreves offensiv politikk og kreativ næringsutvikling i den hensikt å sikre og øke antall arbeidsplasser.
 - Hvordan arbeides det for å tilrettelegge for (ny)etablering av foretak i kommunen/regionen?
 - Hvordan skal kommunen utvikle de ressursene vi har innen fiske og sjømatnæringen, landbruk og natur?
- Karlsøy kommune har utfordringer mht. å integrere den sårbare gruppen med flyktninger som kommer hit. Man ser en trend hvor flyktningene flytter fra kommunen på sikt.
- Ungdommen i kommunen er godt fornøyd med lokaler for å treffe andre unge på fritida. De savner et kulturtilbud som kino, konsertscener e.l. Hvordan kan det tilrettelegges for kulturtilbud for barn og unge?
- I Norge ser man en økende andel syke med livsstilssykdommer og Karlsøy kommune er ikke et unntak. Hva gjør kommunen for å legge til rette for sunne levevaner?
- Karlsøy kommune må stimulere til kunnskap om og økt bruk av spillemiddelordningen for nye idretts-, nærmiljø- og friluftslivs anlegg. For eksempel aktivitetsområder, nye turløyper inkl. tavler, belysning, skilting, rasteplasser etc.,

fiskebrygger, kano/kajakkbrygger for funksjonshemmede, sykkelløyper, parkeringsplasser til viktige utfartsområder, badeplasser inkl. baderamper for funksjonshemmede, orienteringskart, åpne dagshytter eller overnattingshytter, småbåthavner etc.

Inntekt og arbeidsforhold

Inntekt

De siste tallene for inntekt basert på husholdningstype er fra 2017. Den viser at vi har en liten økning i antall husholdninger og nesten alle har hatt økning i inntekt – unntaket er par med barn.

Graf 4. Medianinntekt etter skatt etter husholdningstype (SSB:06944)

Ser man på fordeling av inntekt ser vi en trend fra 2011 der færre tjener mellom 0-449.000 kr og flere tjener fra 450.000 kr eller mer. Den største økningen ligger i det øverste sjiktet, der vi har gått fra 27% andel med 750.000+ kr til 37%.

	2011	2015	2017
Samlet inntekt under 150 000 kr	3 %	3 %	2 %
Samlet inntekt 150 000 - 249 999 kr	16 %	12 %	11 %
Samlet inntekt 250 000 - 349 999 kr	14 %	12 %	12 %
Samlet inntekt 350 000 - 449 999 kr	13 %	13 %	11 %
Samlet inntekt 450 000 - 549 999 kr	10 %	10 %	12 %
Samlet inntekt 550 000 - 749 999 kr	17 %	16 %	15 %
Samlet inntekt 750 000 kr og over	27 %	34 %	37 %

Tabell 8. Fordeling av samlet inntekt i prosent (SSB:07183)

Arbeidsledighet

Kommunen har lav arbeidsledighet på 1,9%. Ledigheten er prosentvis høyere blant de yngre mellom 15 og 29 år.

	2011	2015	2018
15-74 år	1,6	2,0	1,9
15-29 år	3,6	2,0	2,2
30-74 år	1,0	2,0	1,8

Tabell 9. Arbeidsledighet fordelt på aldersgrupper (SSB10540)

Sykefravær

Tall fra 2015 og 2019 viser en generell økning i sykefravær, både blant menn og kvinner. Det er likevel høyest sykefravær blant kvinner.

	2015		2019	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Menn	20	4,6 %	32	7,5 %
Kvinner	49	11,0 %	64	14,6 %
Totalt	69	7,8 %	96	11,1 %

Tabell 10. Legemeldt sykefravær i antall og prosent fordelt på kjønn (ikke sammenlignbare tall for 2011) (SSB:11122)

Utdanning

Utdanningsnivået i kommunen er lavt (Tabell 11). 44,3% av innbyggerne har kun grunnskoleutdanning, men trenden viser et økende utdanningsnivå. For utdanning på universitets- og høyskolenivå er det spesielt økning og overvekt av kvinner. Fagskolenivå ble skilt ut som eget nivå for første gang i 2016 (tidligere del av videregående).

	2011			2015			2018		
	Begge	Menn	Kvinner	Begge	Menn	Kvinner	Begge	Menn	Kvinner
Grunnskolenivå	51,9	52,9	50,9	47,9	50,4	45,2	44,3	46,9	41,3
Videregående skolenivå	36,3	38,8	33,5	36,5	39,0	33,8	34,1	35,7	32,4
Fagskolenivå	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	5,8	2,9
Universitets- og høyskolenivå, kort	10,0	6,3	14,2	12,1	7,5	17,1	13,7	8,7	19,3
Universitets- og høyskolenivå, lang	1,8	2,1	1,4	3,5	3,1	3,9	3,5	2,9	4,1

Tabell 11. Utdanningsnivå for personer 16+, fordelt på kjønn (SSB:09429)

Familie- og boforhold

Per 1. januar 2019 hadde kommunen 1160 registrerte familier. Halvparten av disse er enslige, og er også den gruppen som har økt mest. Det er generell nedgang i barnefamilier, med unntak av par med små barn, som har økt med åtte familier de siste fire årene. Den største nedgangen er i gruppen par med store barn.

	2011	2015	2019	2011-2019	2015-2019
Enpersonfamilie	476	484	542	66	58
Par med små barn (yngste barn 0-5 år)	69	65	73	4	8
Par med store barn (yngste barn 6-17 år)	108	102	70	-38	-32
Mor/Far med små barn (yngste barn 0-5 år)	23	22	12	-11	-10
Mor/Far med store barn (yngste barn 6-17 år)	48	42	39	-9	-3
Par uten barn	232	277	280	48	3
Par med voksne barn (yngste barn 18 år og over)	99	74	87	-12	13
Mor/far med voksne barn (yngste barn 18 år og over)	58	52	57	-1	5
Totalt	1113	1118	1160	47	42

Tabell 12. Familietyper (SSB:06083)

Det er en stor overvekt av boliger registrert som enebolig i kommunen, med en økning på nesten 50 de siste åtte årene. Rekkehus og boligblokk har hatt en liten utvikling, med totalt 18 boliger i boligblokk og 43 i rekkehus e.l.

	2011	2015	2019	2011-2019	2015-2019
Enebolig	1160	1190	1209	49	19
Tomannsbolig	39	39	39	0	0
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	38	38	43	5	5
Boligblokk	6	6	18	12	12
Bygning for bofelleskap	19	19	19	0	0
Andre bygningstyper	12	29	22	10	-7

Tabell 13. Boliger (bebodde og ubebodde) etter bygningstype. Andre bygningstyper inkluderer i hovedsak boliger i garasjer, næringsbygninger og andre bygningstyper som ikke er boligbygninger. (SSB:06265)

	Enebolig	Tomannsbolig	Rekkehus, kjedehus og andre småhus	Boligblokk	Bygning for bofelleskap	Andre bygningstyper
<=1900	32	0	0	0	0	0
1901-1920	55	0	0	0	0	0
1921-1940	70	0	0	0	0	0
1941-1945	9	0	0	0	0	0
1946-1960	180	2	0	0	0	0
1961-1970	169	4	4	0	0	2
1971-1980	243	4	0	6	0	1
1981-1990	171	4	15	0	0	4
1991-2000	93	4	9	0	0	2
2001-2010	89	7	0	6	14	2
>=2011	27	2	0	6	0	2
Ukjent	71	12	15	0	5	9

Tabell 14. Bygningstyper etter byggeår (SSB:06266)

Likestilling

Andelen menn/kvinner representert i kommunestyret endret seg mye etter forrige kommunestyrevalg – fra 41% kvinner til 24%. Videre er det en mye større andel kvinner i deltidsstillinger enn menn og færre andel kvinner blant ledere. Det er 75% andel kvinner i offentlig sektor og tilsvarende tall for menn i privat sektor. Samtidig er det prosentvis dobbelt så mange kvinner med høyere utdanning enn der er menn med høyere utdanning. Utdanningsnivået gjenspeiles ikke i lønnsstatistikken for gjennomsnittlig bruttointekt – kvinner tjener gjennomsnittlig nesten 125.000 kr. mindre enn menn. Årsakene til dette kan ligge i en kombinasjon av deltidsarbeid, andel lederstillinger og forholdet offentlig/privat sektor.

	2011	2015	2017
Andel barn 1-5 år i barnehage (prosent)	87,4	79,6	93,1
Andel menn blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	58,8	76,5	76,5
Andel kvinner blant kommunestyrerepresentanter (prosent)	41,2	23,5	23,5
Andel menn med høyere utdanning (prosent)	8,1	10,6	11,4
Andel kvinner med høyere utdanning (prosent)	15,4	20,8	22,6
Andel menn (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	79,1	78,7	73,2
Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken (prosent)	76,3	73,9	71,2
Gjennomsnittlig bruttointekt, menn (kr)	360600	423100	462000
Gjennomsnittlig bruttointekt, kvinner (kr)	270500	315000	337100
Andel sysselsatte menn (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	13,7	-	12,9
Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid (prosent)	38,6	-	45,2
Andel fedre som tar hele fedrekvoten eller mer av foreldrepengeperioden	67,7	70,8	62,5
Grad av kjønnsbalansert næringsstruktur (skår)	0,52	0,47	0,48
Andel menn blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (prosent)	27,1	23,1	24,7
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i offentlig sektor (prosent)	72,9	76,9	75,3
Andel menn blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (prosent)	72,2	75,0	74,7
Andel kvinner blant sysselsatte (20-66 år) i privat sektor (prosent)	27,8	25,0	25,3
Andel menn blant ledere (20-66 år) (prosent)	66,7	60,5	64,3
Andel kvinner blant ledere (20-66 år) (prosent)	33,3	39,5	35,7
Grad av kjønnsbalanse i utdanningsprogram på videregående skole (skår)	0,58	0,62	0,62

Tabell 15. Indikatorer for kjønnslikestilling. Ikke tall for 2018/2019 (SSB:09293)

NÆRING OG SYSSELSETTING

I Karlsøy er det registrert 2.599 ansatte i 631 foretak². De siste 12mnd er det etablert 39 nye bedrifter og 2 konkurser³. De ti øverste bransjene med flest foretak fordeler seg slik:

Hav- og kystfiske	177 stk	28%
Andre	52 stk	8,2%
Oppføring av bygninger	17 stk	2,7%
Sauehold	17 stk	2,7%
Utleie av fast eiendom	12 stk	1,9%
Grunnarbeid	11 stk	1,7%
Eiendomsforvaltning	11 stk	1,7%
Idrettslag- og klubber	10 stk	1,4%
Utøvende kunstnere m.m.	10 stk	1,4%
Allmenn legetjeneste	10 stk	1,4%

Tabell 16. Næringsstruktur, purehelp.no

Selv om det er flest foretak innenfor hav- og kystfiske, viser tall med oversikt over hvilke næringer kommunens innbyggere jobber innen en overvekt på helse- og sosialtjenester (se Tabell 17).

² Gjelder både bedrifter, ideelle organisasjoner, m.m.

³ Pr. 26.11.2019, hentet fra purehelp.no

	2010	2014	2018
Helse- og sosialtjenester	244	262	288
Jordbruk, skogbruk og fiske	163	143	147
Industri	138	140	106
Bygge- og anleggsvirksomhet	86	100	101
Varehandel, reparasjon av motorvogner	127	98	92
Transport og lagring	107	101	92
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	61	58	65
Undervisning	79	78	65
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	24	21	23
Forretningsmessig tjenesteyting	55	35	21
Personlig tjenesteyting	16	25	21
Uoppgitt	13	9	19
Overnattings- og serveringsvirksomhet	19	22	9
Bergverksdrift og utvinning	0	6	7
Elektrisitet, vann og renovasjon	8	8	7
Finansiering og forsikring	7	10	6
Informasjon og kommunikasjon	5	3	3

Tabell 17. Oversikt over sysselsatte innen næringer (SSB:07984)

Neste kategori inkluderer både jordbruk, fiske, fangst og akvakultur, der nærmere 80% innenfor disse jobber med fiske, fangst og akvakultur (se Tabell 18). Samtidig er det forholdsvis mange innenfor næringsmiddelindustrien og skole/barnehage.

	2010	2014	2018
Fiske, fangst og akvakultur	124	108	120
Pleie og omsorg i institusjon	89	105	120
Helsetjenester	82	103	104
Næringsmiddelindustri	126	124	93
Undervisning	79	78	67
Detaljhandel, unntatt med motorvogner	90	72	64
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	61	58	63
Omsorg uten botilbud, barnehager mv.	73	54	62
Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	45	56	44
Oppføring av bygninger	18	27	34
Sjøfart	44	57	34
Landtransport og rørtransport	38	21	32
Jordbruk og tilhørende tjenester, jakt	39	35	26
Anleggsvirksomhet	23	17	23
Uoppgitt	13	6	19
Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	26	17	17
Post og distribusjonsvirksomhet	17	16	15
Handel med og reparasjon av motorvogner	13	9	12
Transporttjenester og lagring	4	5	11
Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	27	21	10

Tabell 18. Sysselsetting fordelt på næringer, med flere enn 10 ansatte i 2018 (SSB:08536)

	2011	2015	2019
Ingen ansatte	231	228	259
1-4 ansatte	66	71	59
5-9 ansatte	15	25	22
10-19 ansatte	13	10	12
20-49 ansatte	8	6	7
50-99 ansatte	2	2	3
100 - 249 ansatte	0	0	1
250 ansatte og over	0	0	0
Totalt	335	342	363

Tabell 19. Antall virksomheter etter antall ansatte (SSB:10309)

Pending

Rundt 42% av kommunens totale innbyggertall er sysselsatte. 26 % av kommunens sysselsatte innbyggere pendler ut av kommunen, mens 15% av de som jobber i kommunen pendler fra andre steder. Tallene viser også at vi får flere som pendler inn til kommunen enn de som pendler ut, men at det likevel er nedgang i antall sysselsatte som bor i kommunen og antall sysselsatte som jobber i kommunen. Pendlerstrømmen går hovedsakelig til og fra Tromsø kommune.

	2010	2014	2018
Sysselsatte personer bosatt i regionen	1051	992	947
Personer som pendler inn i regionen	111	122	126
Personer som pendler ut av regionen	280	266	249
Sysselsatte personer med arbeidssted i regionen	882	848	824

Tabell 20. Sysselsatte 20-66 år, pr. 4. kvartal (SSB:11616)

Fiskeri og akvakultur

På grunn av våre store kystarealer med et stort, marint utnyttelsespotensial, har fiskeri tradisjonelt sett vært en av Karlsøys viktigste næringer. Fiskeindustrien er lokalisert til Vannavalen, Vannvåg og Torsvåg på Vannøy, samt Stakkvik på Reinøy. Fiskerinæringens aktiviteter innenfor kommunens sjøarealer er betydelig, men er i det vesentligste knyttet til den ytre del av kommunen. Fiskeriinteressene omfatter også gyte- og oppvekstarealer, og her har kommunen viktige områder også i den indre del av sjøarealene. Sesongvis er det et rikt turistfiske både i den indre og ytre delen av kommunen, bl.a. etter uer, sei, torsk, hyse og kveite.

Karlsøy har i dag en stor lokal fiskeflåte som baserer seg på torsk og torskeartet fisk. Hvorav det aller meste av det som kommer på land saltes og tørkes. I 2017 ble det produsert og solgt villfisk fra Karlsøy for ca. 350 millioner kroner. Produksjonen av oppdrettsfisk hadde en verdi på nærmere 800 millioner. Villfisknæringen sysselsetter direkte 215-220 personer, oppdrettsvirksomhetene ca. 70⁴.

	Karlsøybruket AS	Torsvågbruket AS	Reinøy Sjømat AS
Omsetning	Kr. 245.000.000,-	Kr. 50.000.000,-	Kr. 25.000.000,-
Volum	15.000 tonn	2.300 tonn	390 tonn

I de senere år ser vi at oppdrettsnæringen har utviklet seg til å bli en av kommunens viktigste vekstnæringer. Den største aktøren innen oppdrettsnæringen i Karlsøy er Lerøy Aurora AS avd. Tromsø. I fjor produserte Lerøy Aurora ca. 9.000 tonn laks i Karlsøy kommune til en førstehåndsverdi av 450-500 millioner kroner. Wilsgård Fiskeoppdrett AS, Nrs Farming AS og Nor Seafood AS har i tillegg to lokaliteter i Karlsøy (Lubben og Korsneset) og produserte i 2017 2.500 tonn laks med en verdi på 130-140 millioner kroner⁵. I tillegg fikk Mowi AS i 2018 tildelt lokaliteten Larstangen utenfor Vannvåg. Denne lokaliteten disponeres midlertidig av Salmar AS.

⁴ Næringsforeningen i Tromsøregionen, 2018. Veganalyse – Fylkesveg 863 Skulgam-Hansnes, s. 8

⁵ Næringsforeningen i Tromsøregionen, 2018. Veganalyse – Fylkesveg 863 Skulgam-Hansnes, s. 9

Reiseliv og naturopplevelser

I 2017 ble det i forbindelse med reiselivsprosjektet i kommunen utført en kartlegging av reiselivsbransjen. Her ble det sett på utvikling av bransjen de siste 6 årene, verdiskaping, antall arbeidsplasser og utviklingspotensial. I 2017 hadde kommunen 20 bedrifter innen reiseliv. 15 tilbyr overnatting, 10 tilbyr havfiske, to tilbyr matopplevelser/gårdsturisme, to tilbyr guiding/nordlysturer, to tilbyr transport (en på land og en til sjøs), to tilbyr båtturer, en tilbyr RIB-turer, og to arrangementer.

Kapasitet blant bedriftene som tilbyr overnatting viser stor utvikling siden 2015:

- 181 senger fordelt på 7 bedrifter før 2015
- 289 senger fordelt på 10 bedrifter i 2015
- 406 senger fordelt på 15 bedrifter i 2017/2018

Antall gjestedøgn og omsetning siden 2015 har mer enn doblet seg på tre år, jf. Tabell 21.

	Gjestedøgn	Omsetning
2015	17.153	13.020.000,-
2016	24.420	17.558.000,-
2017	33.119	22.871.000,-
2018⁶	34.803	31.100.000

Tabell 21. Oversikt over gjestedøgn og omsetning

Total omsetning for både overnatting, mat og aktiviteter:

- 2015: kr. 15.620.000,-
- 2016: kr. 20.673.000,-
- 2017: kr. 25.761.000,-
- 2018: kr. 34.600.000,-

Rapporten konkluderte også med at reiselivsnæringa bidrar til å ta vare på historiske bygninger og lokalhistorier, skape infrastruktur og arbeidsplasser i distriktene og representere kommunen ovenfor besøkende men at det samtidig ligger potensial i et mer helårlig tilbud/kapasitet, mer samarbeid med andre næringer og større bruk av lokalhistorie. For å kunne fortsette en positiv utvikling er det ønskelig fra næringa med bedre infrastruktur (vei, internett, ferge) og samordnet besøksforvaltning/tilrettelegging.

Karlsøy kommune har i samarbeid med Tromsø, Balsfjord, Lyngen og Storfjord startet opp prosjektet «Bærekraftig besøksforvaltning», som er delvis finansiert med tilskudd fra Troms fylkeskommune. Prosjektet skal analysere og iverksette tiltak for å skape en mere bærekraftig utvikling innenfor reiselivsnæringen. Målsettingen er at denne næringen skal utvikle seg

⁶ Tall for siste kvartal ikke medberegnet i alle tall for 2018

positivt i forhold til miljø, samfunn og økonomi. I en slik sammenheng bør turistavgift vurderes, men slike ordninger forutsetter en nasjonal standard. Videre bør man vurdere autorisasjonsordning for de som skal drive innenfor reiselivsnæringen. En slik ordning vil kunne bidra til en bærekraftig og profesjonell næring, samtidig som man ivaretar miljø og sikkerhet.

Karlsøy kommune har hatt en betydelig vekst i reiselivsnæringen de siste 10 - 15 årene, og vi har samtidig flere grundere som har skapt reiselivstilbud som er blitt lagt merke til både nasjonalt og internasjonalt. Vi har også fått bygd opp flere store og moderne reiselivsanlegg som i tillegg til de naturlige fortrinn vi har gir konkurransekraft.

Målsettingen framover bør være at vi får på plass et hotell- og konferansesenter i Karlsøy. Dette kan gi grunnlag for store arrangement, samtidig som dette skaper sysselsetting og god markedsføring av vår kommune.

Bergverk og mineraler

Karlsøy kommune har flere registrerte uttak for stein, grus og sand. Imidlertid er det bare et fåtall av disse som er godkjent med reguleringsplan. Det største er Kvalsberg industriområde på Vannøya. Karlsøy kommune har i 3 faser ervervet arealer til det som nå er regulert og godkjent for produksjon av stein og pukk. Kommunen har inngått en langsiktig leieavtale med Feiring Nord AS, som produserer stein og grus i ulike valører, og som leveres i hele landsdelen. Størsteparten av produksjonen leveres til Tromsø by via særskilte fraktbåter.

Kvalsberg industriområde har et godkjent volum på 12- 13 millioner kubikkmeter fast fjell. Kommunens avtale med Feiring Nord AS gir kommunen omlag 10 kroner pr. kubikkmeter stein, og beløpet skal indeksreguleres løpende. Dette betyr at kommunens samlede inntekter vil utgjøre omlag 120 – 130 millioner kroner. I tillegg gir aktiviteten ringvirkninger med sysselsetting og skatteinntekter.

Landbruk og reindrift

Landbruk

Karlsøy har et jordbruk som er lokalisert i den smale stripen mellom sjø og lifot. Bare unntaksvis er det dyrket mer enn 150-200 meter fra sjø. Fylkesvegnettet er lagt gjennom de dyrkede områdene, med en naturlig plassering av boliger og industriområder i selve jordbruksområdene. Hittil har bruken av dyrket og dyrkbar jord skjedd uten særlig plan, slik at deler av kommunen har fått vanskeligere vilkår med tanke på arrondering.

Andelen fulldyrket og overflatedyrket jord i kommunen har blitt sterkt redusert de siste tiåra. Dette har sammenheng med fraflytting og med omstillingene som næringen har møtt. Denne

mangelen på dyrka mark er en demper på utviklingen av landbruket, og mange må i dag høste jorder over store avstander med høye transportutgifter – i tillegg til at dyrka mark ligger uhøstet fordi eierne ikke slipper landbruket til.

Kostra-tall for landbruket viser at det mellom 2015 og 2018 var en økning i antall landbrukseiendommer på 36 stk, mens antall jordbruksbedrifter ble redusert med 3 stk. Jordbruksareal i drift har derimot økt med 146 dekar, og bare i 2018 ble det godkjent 109 dekar nydyrka jordbruksareal (ingenting i 2015 og 2016). Året 2018 viser også en markant økning i antall dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk, totalt 21,6 dekar sammenlignet med 2, 5 og 1,8 de foregående årene. Det interkommunale samarbeidet for landbruk opphørte i 2017, og en egen landbrukskonsulent for kommunen ble ansatt i 2018. Dette kan forklare økning i nydyrka jord. Når det gjelder omdisponering av dyrkbar og dyrka jord til andre formål enn landbruk, kan det ha vært større andel dispensasjoner og reguleringsplanvedtak – kombinert med mulig underrapporterte tall til KOSTRA tidligere år.

	2015	2016	2017	2018
Landbrukseiendommer	436 stk	472 stk	472 stk	472 stk
Jordbruksbedrifter	21 stk	23 stk	21 stk	18 stk
Jordbruksareal i drift (dekar)	3713	3818	3855	3859
Produktiv skogareal (dekar)	6428	8246	8246	8320
Dyrka og dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn landbruk (dekar)	2,0	5,0	1,8	21,6
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn jordbruk (dekar)	2,0	4,0	1,1	18,1
Omdisponering av dyrkbar jord til andre formål enn landbruk (dekar)	0,0	1,0	0,7	3,5
Godkjent nydyrka areal (dekar)	0	0	21	109
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov	24 stk	25 stk	32 stk	51 stk

Tabell 22. KOSTRA-tall for landbruk (SSB:11950)

Storfe	1
Geit	3
Sau	7

Sau og geit	3
Sau og hest	4
Gartneri	2
Grovfôr	1

Tabell 23. Fordeling av type landbruk for året 2017

Reindrift

Kommunen har fire reinbeitedistrikt: Rebbenesøy, Vannøy, Reinøy og Ringvassøy. På Reinøy er det kun sommerbeite, de øvrige øyene har helårsbeite. Det er lite tilgjengelig statistikkdata generelt for reindriften, og informasjon her er tatt fra omfattende rapport om reindriften i forbindelse med konsekvensutredning til kommuneplanens arealdel vedtatt i 2013.

Navn	KM ²	Siida- andeler	Personer	Øvre reintall	Reintall pr.2011
Vannøy	227	1	3	300	279
Reinøy	148	1	10	600	314
Ringvassøy	660	3	6	600	466
Rebbenesøy	82	1	8	200	25

Tabell 24. KU reindrift s. 49

Totalt prosentvis tap for distriktene ligger i overkant av 20%, bortsett fra for Reinøy som oppgir 14% og Rebbenesøy som oppgir et tap på 34%. Disse tapene opplyses hovedsakelig å være til kongeørn.

Reinøy rbd. har ett sammenhengende gjerdeanlegg fra Stakkvikdalen til Heifjellet. Distriktet har videre en anleggsbrakke i Stakkvikdalen ved gjerdeanlegget. Som kommunen kjenner til er distriktet framtidrettet, og prøver å få til løsninger for å kunne ta ut produksjonsdyr på øya.

Vannøy rbd. har et gjerdeanlegg (slaktegjerde) ved Vannavlen og et gjerdeanlegg for kalvemerking i Skipsfjorden. Distriktet har også en gjeterhytte i Skipsfjorden.

Rebbenesøy rbd. har et gjerdeanlegg rett innenfor kommunegrensen mellom Tromsø og Karlsøy.

Ringvassøy rbd. har innenfor Karlsøy kommune et gjerdeanlegg; i Grønlikardet.

I Karlsøy kommune oppleves hyttebygging og den medfølgende trafikken problematisk av alle fire reinbeitedistrikt.

Av særs viktige «bruksområder» for reindriften kan man nevne flyttveier. Ellers kan man nevne oppsamlingsområder, og vinterbeiteområder som er minimumsfaktoren for alle tre helårsdistriktene.

Løshunder og en del friluftsfolk og hytteeiere sin uvitenhet eller likegyldighet i forhold til båndtvangbestemmelser og respekt for rein og reineiere skaper mange unødvendige problemer. Tidlig jaktstart faller dessuten sammen med brunstperioden og fører til mye forstyrrelser.

Etter reindriftsloven §62 skal distriktsstyrene utarbeide hver sine distriktsplaner som skal inneholde opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendige for offentlig planlegging. Ingen av kommunens reinbeitedistrikt har vedtatt en slik plan enda, men arbeidet er underveis⁷.

⁷ Ref. møte med reindriften 20. mai 2019 ifbm rullering av arealdelen

AREALFORVALTNING

Arealplanlegging

Endringer i arealbruk viser at vi har hatt økning den siste kommunestyreperioden i bolig- og fritidsbebyggelse på hhv. 20 og 50 dekar/mål. For jordbruksareal er det økt med 240 dekar de siste fire årene.

	2011	2015	2019	2011-2015	2015-2019
Boligbebyggelse	1,27	1,29	1,31	0,02	0,02
Fritidsbebyggelse	0,86	0,90	0,95	0,04	0,05
Bebyggd område for landbruk og fiske	0,56	0,56	0,53	0,00	-0,03
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	0,39	0,39	0,38	0,00	-0,01
Undervisning og barnehage	0,03	0,03	0,03	0,00	0,00
Helse- og sosialinstitusjoner	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
Kultur og religiøse aktiviteter	0,05	0,04	0,03	-0,01	-0,01
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	3,11	3,23	3,42	0,12	0,19
Beredskapstjenester og Forsvaret	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
Grønne områder, idretts- og sportsområder	0,14	0,14	0,15	0,00	0,01
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	0,08	0,07	0,07	-0,01	0,00
Jordbruksareal	9,59	9,90	10,14	0,31	0,24
Skog	236,93	239,28	239,21	2,35	-0,07
Åpen fastmark	664,67	662,61	662,75	-2,06	0,14
Våtmark	34,39	33,37	33,30	-1,02	-0,07
Bart fjell, grus- og blokkmark	97,23	97,38	97,94	0,15	0,56
Varig snø, is og bre	0,18	0,18	0,18	0,00	0,00
Ferskvann	43,72	43,84	42,75	0,12	-1,09
Uklassifisert ubebygget område	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabell 25. Arealbruk km², hovedklasser (SSB:09594)

Naturområder

Store deler av Karlsøy kommune er vernet. Vi har 11 naturvernområder – ni naturreservat og to landskapsvernområder. Det samla vernearealet på land er 224 km², noe som tilsier ca. 20 % av kommunenes totale landareal. Områdene gjelder: Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde, Skipsfjord landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Bogen naturreservat, Måsvær naturreservat, Nord-Fugløya naturreservat, Sørfugløya naturreservat, Flatvær naturreservat, Breivika naturreservat, Kvitvær naturreservat og Lågmyra naturreservat samt Karlsøy prestegård naturreservat. For utenom disse pågår det også verneplanarbeid for Ytre Karlsøy. Kommunen har stort engasjement i verneområdeforvaltning gjennom sin deltakelse i verneområdestyret for Nordkvaløya-Rebbernesøya landskapsvernområde, og er også opptatt av forvaltningen av Skipsfjord landskapsvernområde.

Kulturminneområder

For kulturminner viser et søk i Riksantikvarens nasjonale kulturminnedatabase Askeladden at kommunen har totalt 2163 enkeltminner fordelt på 630 lokaliteter. Av disse er 475 lokaliteter (75 %) og 1311 enkeltminnener (61 %) georeferert. 66 % av enkeltminnene har vernestatus automatisk fredet mens hele 25 % har uavklart vernestatus.

I forbindelse med utarbeiding av arealplanen ble det utført en omfattende kulturminneregistrering i 2011. Resultatet fra denne kartleggingen viste at samiske kulturminner utgjorde 66 % av enkeltminnene, og i hovedsak fra sjøsamisk bosetting. Reindriftsnomadismen er underrepresentert, og kommer av manglende registrering i aktuelle områder for slik aktivitet.

Det er viktig å påpeke at det i Askeladden ikke er registrert verna kulturminner i kommunen. Kulturminner fra etterreformatorsk/nyere tid som er verneverdige har kommunen forvaltningsansvar over. Dette gjelder bl.a. SEFRAK-registreringer, krigsminner og maritime kulturminner. Kommunen er i gang med kartlegging og registrering av slike kulturminner.

Friluftsområder

I 2016 ble det utarbeidet en verdikartlegging av friluftsområder i kommunen i samarbeid med Ishavskystens friluftsråd og Troms fylkeskommune. Dette for å bedre friluftsfvaltningen og sikre allmenhetens friluftsinnteresser.

På Hersøya, i Nordkvaløya-Rebbenesøya landskapsvernområde, har vi også et statlig sikra friluftsområde. Haugland gård er en fraflytta fiskarbonddegård og en kommunal eiendom, med forvaltningsplan. Området forvaltes av Karlsøy Jeger og fiskeforening, som har ansvar for istandsetting, vedlikehold, utleie, tilsyn o.l.

SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

Kollektivtilbudet er mangelfullt i Karlsøy, og det anses som vesentlig å beholde det eksisterende rutetilbudet. Kommunen er knyttet sammen med fergeforbindelse mellom Rebbenøya, Vannøya, Reinøya, Karlsøya og Ringvassøya. Fra Ringvassøya er vi knyttet til fastlandet via Kvalsundtunnelen. De fleste ukedager går det rutebuss morgen og ettermiddag/kveld til og fra Tromsø. Finnkroken og Vannvåg har anløp av hurtigbåt, og en times kjøretur unna ligger Tromsø lufthavn med en rekke flytilbud.

Den planlagte utbyggingen av Langsundforbindelsen vil bidra til å endre rammebetingelsene for ferdsel i kommunen. Når Langsundforbindelsen etableres må det utvikles nye kollektivløsning både internt i kommunen og mot Tromsø. Etableringen av en «ytre kystriksveg» (blant annet Langsundforbindelsen og fergeforbindelse til Skjervøy) vil være et særdeles viktig kommunikasjonsiltak, og kunne gi ringvirkninger for hele Nord-Troms. Behovet for opprusting av vegnettet mellom Hansnes og Tromsø er også et stadig tilbakevendende tema, og næringslivet og trafikantene i Karlsøy har prioritert dette som det viktigste tiltaket innenfor samferdsel.

Veier

Fylkesvei	198 km
Kommunal vei	31 km
Privat vei	80 km
Totalt	229 km

Tabell 26. Tall hentet fra kommuneprofilen.no pr. 2018

	2015	2018
Netto driftsutgifter kommunal vei pr. km	117 710 kr	202 839 kr
Andel kommunale veier uten fast dekke	41,9%	38,7%
Andel kommunale veier med belysning	35,5 %	35,5 %

Tabell 27. Tall fra SSB-tabeller: 12183 og 11816

	Korte kjøretøy (u/5,6m)	Lange kjøretøy (5,6m +)	Samlet
Yrkesdøgn	690	88	789
Helgedøgn	599	45	689
Totalt	661	74	835

Tabell 28. Årsdøgntrafikk, tall fra målestasjon på Gamnes pr. 30.09.2019

Sjøfart og havner

Karlsøy kommune har mange store og små havner som kan benyttes av fiskeflåten, fraktefartøyer, Forsvaret, redningstjenesten, offentlige aktører, fritidsbåter og andre.

Staten har bygd fiskerihavnene i Torsvåg, Vannvåg, Kristoffervalen, Vannavalen og Nordeide. Siste store havneinvestering fra statens side var nye Vannvåg havn, som ble åpnet i 2015, med kostnad 104 millioner kroner. Videre bruker staten nå omlag 30 millioner kroner til utdyping av Vannavalen havn, for å sikre at større fartøyer kan anløpe Vannavalen industriområde og kaianleggene der.

I tillegg til de statlige havneanleggene har Karlsøy kommune selv bygd flytekaianlegg for fiskerne, henholdsvis Torsvåg I og II, Vannvåg, Kristoffervalen og Stakkvik. I Stakkvik har også kommunen bygd fullverdig havneanlegg med moloer og annen infrastruktur, til en kostnad på nærmere 30 millioner kroner. Alle disse flytekaianleggene er delfinansiert med tilskudd fra staten. I tillegg har Troms fylkeskommune gitt tilskudd til Stakkvik havn.

Karlsøy kommune har også, i samarbeid med Kystverket, fått etablert egne allmenningsskaier i Torsvåg, Vannvåg og Valanes. Sistnevnte kai er solgt til et lokalt fiskebåtrederi.

Kommunen har også de siste 30 årene bygd moderne industriområder med kaier på Hansnes og i Vannavalen. Kommunen disponerer i tillegg et større industriområde i nye Vannvåg havn, som følge av havneutbyggingen og makebytte med Karlsøybruket AS.

Både industriområdet på Hansnes og i Vannavalen er arealmessig nesten brukt opp, og det er et sterkt behov for utvidelser på begge plasser.

Karlsøy kommune eier også industriområdet i Glimbukta, som er klargjort med infrastruktur (vei, vann og strøm). Videre eier kommunen et større område på Åbornes på Ringvassøya, som er regulert til industriformål.

Mobilt telefoni-/bredbåndsnett

Karlsøy kommune har de siste 20 årene jobbet tett opp mot teleaktører og sentrale myndigheter i forhold til mobildekningen i vår kommune. De første årene var det store

områder i kommunen som var helt fri for mobildekning eller hadde dårlig dekning. Teleaktørens utbygginger har nå gitt mesteparten av kommunen dekning, og man har i tillegg 4G-nett de fleste plasser.

Digitaliseringen av samfunnet og bruk av internett forutsetter gode bredbåndsnett, og helst fiber bredbånd. Kommunen har derfor de siste 15 årene arbeidet iherdig for å få bygd ut tilfredsstillende bredbåndsnett på øyene våre. Etableringen av Bredbåndsfylket Troms AS, som eies av kommunene og fylkeskommunen i Troms, ga alle kommunene bredbånd til de respektive kommunesentra. I Karlsøy fikk vi da fiber bredbånd til Hansnes, mens kommunale institusjoner etter hvert fikk bredbånd via radiolinje som Nordix Data AS bygde.

Telenor Norge AS kjøpte Nordix Data AS i 2018, og etter et års tid ble det besluttet å legge ned radiolinje-nettet i Troms som følge av tekniske utfordringer. Telenor har senere besluttet å legge end kobbernettet i hele landet, og dette vil bli erstattet av fiber bredbånd og/eller mobilt bredbånd.

Karlsøy kommune inngikk i juni 2019 kontrakt med Telenor Norge AS, etter offentlig anbudsrunde, om å bygge ut fiber bredbånd på Vestre Vannøy og Vannøy sør, med ferdigstillelse innen 31.12.2020. Denne utbyggingen er finansiert med kommunal bevilgning, tilskudd fra staten (Nkom), bidrag fra abonnentene og Telenors andel.

Etter en ny anbudsrunde ble det i november 2019 inngått ny kontrakt med Telenor Norge AS, hvor resten av kommunen får bygd ut fiber bredbånd, med ferdigstillelse innen 30.09.2021.

Dette betyr at vi i Karlsøy pr. 01.10.2021 vil ha en fiber bredbåndsdekning på nærmere 100 % i forhold til husstander og næringsliv. Også hytter/fritidshus og andre vil kunne få tilbud om slik bredbånd i de områder som bygges ut.

KLIMA OG ENERGI

Klima

Klimaforskningen viser at det er nordområdene som først og tydeligst vil merke virkninger av klimaendringene, med konsekvenser for naturmiljø, fysisk infrastruktur og samfunn for øvrig. Klimaendringer vil sannsynligvis føre til mer og verre ekstremvær. Dette får store konsekvenser for Troms, som er et kystfylke med spredt bosetning og sterk avhengighet av fysisk infrastruktur knyttet til transport og kommunikasjon for øvrig samt kraftlinjer og lokale vann- og avløpsnett.

Kort oppsummert er det enighet om at klimautviklingen i Norge og Troms vil innebære:

- varmere og våtere vær
- kraftigere styrtregn
- flere og større flommer
- kortere snøsesong
- økt skredfare
- økning i havnivå

Klimafaktorer		Hendelser - detaljer	Forventede endringer (Klimaprofil Troms 2016)
Hovedårsak	Klimarelatert hendelse		
Økt nedbør	Kraftig nedbør	Oversvømmelse/overvann	Økt sannsynlighet
	Flom	Regnflom	Økt sannsynlighet
		Snøsmelteflom	Uendret/mindre sannsynlighet
		Isgang	Mulig økt sannsynlighet
	Skred fra fjell	Steinskred Fjellskred	Usikkert Usikkert
	Skred i løsmasser	Jordskred Kvikkleireskred	Økt sannsynlighet Mulig økt sannsynlighet
Skred i snø	Løssnø/flak Sørpeskred	Mulig økt sannsynlighet Økt sannsynlighet	
Økt vind	Sterk vind		Usikkert
	Stormflo		Økt sannsynlighet
Varmere klima	Tørke		Mulig økt sannsynlighet
	Økt lokal temperatur		Økt sannsynlighet
	Havstigning		Økt sannsynlighet

Energi

	2015		2018	
	Tromsø	Karlsøy	Tromsø	Karlsøy
Energiutgifter per m2 (fylkes)kommunalt eide bygg (kr)	128	105	152	154
Energibruk per m2 eid areal (kWh)	208	254	198	236
Andel elektrisitetsforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	80	100	85	100
Andel fjernvarmeforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	17	0	14	0
Andel oljeforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	2	0	1	0
Andel naturgassforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	1	0	0	0
Andel bioenergiforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	0	0	0	0
Andel fornybarforbruk av totalt forbruk i (fylkes)kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	97	100	99	100
Utslipp av CO2 knyttet til energibruk (g/kWh)	8	0	2	0

Tabell 29. Tall hentet fra SSB:12190

KARLSØY KOMMUNE SOM ORGANISASJON OG TJENESTEYTER

Helse- og omsorgsetaten

Innretning av helsetjenester i Norge har det klare utviklingstrekk at flere tjenester skal tilbys i brukers hjem eller i nær tilknytning til brukers hjem. Dette betyr at hjemmesykepleiens brukere får større hjelpebehov. Denne utvikling får betydning for planlegging av helsetjenester framover. Å utvikle et heldøgnsbasert omsorgstilbud i nær tilknytning til den enkeltes hjem, kan med Karlsøy kommunes bosettingsstruktur bli umulig og heller ikke ønskelig å gjennomføre. Når brukere får behov for heldøgns tjenester, er det etatens og fagtjenestenes anbefaling, at slike tjenester så langt mulig bør samles (lokaliseres felles). Det er tre hensyn som taler for dette:

1. Kvalitet i tjenestetilbudet.
2. Tilgang på personell
3. Ressursmessig effektivitet.

Kommunen må omstille tjenestene ut fra utvikling i pasient og brukerbehov. Flere eldre tilsier økt antall brukere med aldringssykdommer som demens og kreft. Dette har betydning både for sykehjem og hjemmebasert omsorg. Flere pasienter med behov for habilitering og rehabilitering etter slag, tilsier at en ordinær bemanning som følger av oppsatt turnusplan må suppleres med forsterket bemanning. Det er flere pasienter med behov for oppfølging og tilsyn i en mer en-til-en innrettet bemanning. Dette betyr at det blir stadig vanskelige at man i desember budsjetterer en fast bemanning for kommende år, som skal passe for alle endrede behov som oppstår i løpet av året.

Utfordringer framover:

- Rekruttering av tilstrekkelig antall helsepersonell, og utvikling av riktig kompetanse. Behov for tyngre kompetansemiljø.
- Flere brukere vil ha krav på tjenester. Dette ut fra styrkede brukerrettigheter, økt kommunalt ansvar innen ulike pasientforløp, og forventet demografisk utvikling.
- Rus- og psykiatri. Hjemmeboende brukere med omfattende heldøgnlige hjelpebehov. Etablere et forsvarlig tilbud med samlokaliserte bemannede boliger, jfr. planer om ombygging av Tunet.
- Behov for å etablere en heldøgns tjeneste for å dekke behovet til de brukere som har størst hjelpebehov.

- Flere hjemmeboende vil ha behov for heldøgns tilsyn/tjenester. Behov for etablering av nattevaktordning på Vannøy.
- Ta i bruk ny tilgjengelig teknologi innen omsorg og kommunikasjon.
- Gjennomføre kommunens vedtatte helse- og omsorgsplan. Mange av planens tiltak synes ikke mulig å innarbeide i økonomiplan ut fra økonomiske realiteter.
- Iverksette tiltak i samsvar med reformen «Leve hele livet» som går på individuell tilrettelegging ut fra hva som er viktig for den enkelte. Kommunen skal tilrettelegge for hverdagsmestring, aktivitetstiltak og fellesskap.
- Store effektiviseringskrav ved at tjenester må gis til flere brukere, brukere med mer omfattende behov for helsehjelp uten tilsvarende økning i bemanningen.
- Vanskelig å etablere organisasjoner som kan yte frivillig bistand.

Behov for helsepersonell fram mot år 2026:

Helse- og omsorgsplan 2017 – 2026 har beregnet gjennomsnittlig behov for årlig 6 nye årsverk i perioden. Herav 2 for å opprettholde bemanning i samsvar med utvikling flere tjenestebrukere, og 4 for å erstatte de som slutter. I tillegg kommer nye stillinger som følge av lovpålagte kompetansekrav. Helse- og omsorgsplanen har også spesifisert dette på de ulike yrkesgrupper.

Konsekvens av befolkningsutviklingen - for helse- og omsorgstjenesten:

Andel innbyggere i yrkesaktiv alder i forhold til antall alderspensjonister vil halveres fra 2010 til 2030, iflg. SSB framskrivning. Dette gir både betydelige bærekraftutfordringer, og utfordringer med rekruttering av helsepersonell.

Fra 2019 til 2030 øker antall innbyggere over 67 år med 139 mennesker. Iflg. KS oversikt har 30 % av innbyggere i aldersgruppen et innvilget vedtak om pleie- og omsorgstjeneste. Dette tallgrunnlaget gir som resultat at det kan forventes 42 flere brukere i 2030. KOSTRA viser ressursbruk med et gjennomsnitt på 0,7 årsverk pr. bruker. Det vil dermed i 2030 være behov for å øke helsepersonellressursen med 29 årsverk for å opprettholde uendret ressurs pr. bruker. Både ut fra forventninger om tilgjengelige ressursrammer og muligheter for å rekruttere vil en slik bemanningsøkning være lite realistisk. Resultatet blir da at helsepersonell får mindre tid pr. bruker, og dette er sterkt i strid med brukernes forventninger. Ansatte i hjemmetjenesten melder nå om at brukerne synes de har for lite tid til dem.

Drift- utviklingsetaten

Drifts- og utviklingsetaten får på lik linje med øvrige fagetater/ sektorer flere oppgaver som overføres fra staten til kommunene, samt et endrete regelverk å forholde seg til. Det vil blant annet komme strengere prioriteringer og krav med hensyn til vannproduksjon og vannforsyning samt ny standard på bygg og anlegg til omsorgs- og oppvekstsektorene. Dette

vil naturligvis utfordre kapasiteten til øvrige tjenester, herunder drift og vedlikehold av andre bygg og anlegg.

Forutsatt at fagetaten lykkes med rekruttering av riktig kompetanse til ledige stillinger, vil kapasiteten til å utføre løpende oppgaver bedres betraktelig. Det vil likevel være nødvendig å vurdere eventuelle interkommunale samarbeid, der dette er mulig. På fagområder der egen kompetanse eller kapasitet ikke strekker til, må det nødvendigvis benyttes eksterne konsulenter for å holde ønsket kvalitet og fremdrift.

Etaten må fortløpende vurdere i hvilken grad tjenester som ikke er lovpålagt, skal kunne tilbys i det omfang som er etablert. Samtidig må det gjøres vurderinger av hva som kvalitetsmessig er forsvarlig nivå for de ulike tjenesteområdene.

Kommunen har omlag 60 kommunale boliger, og vedlikeholdsetterslepet er betydelig. Kommunale havner og kaianlegg har et årlig vedlikeholdsbehov på rundt 300 000 kr. Et planlagt forprosjekt for øvrige havneanlegg, vil kunne gi et mer riktig kostnadsestimat. Vedlikeholdsbehovet for kommunale veier, er budsjettert med om lag 600 000 kr. Dette er betydelig mindre sammenlignet med andre mindre kommuner.

Hovedplan for vann og avløp (VA) vil bli utarbeidet i 2020. Det totale vedlikeholdsbehovet for vannproduksjonsanleggene er inntil da ukjent, men vil antakelig ligge over 10 mill kr.

For at det i fremtiden skal være mulig å opprettholde ønsket standard og kvalitet på etatens tjenesteportefølje (kommunal saksbehandling, planarbeid, infrastruktur og bygg og anlegg), må dagens ressurser knyttet til ansatte, kompetanse, materiell og tilgjengelige økonomiske midler, styrkes.

Utfordringer

Stor turnover i saksbehandler- og lederstillinger de senere år, preger naturlig nok etatens kapasitet og kontinuitet. Ettersom fagenhetene er små, med lite personell, blir dette merkbart med hensyn til tjenesteproduksjonen, når flere personer slutter samtidig. Fagområdene er samtidig varierte, med stor faglig bredde. Dette må ses i sammenheng med et etterslep på planer, prosjekter og aktiviteter fra tidligere år. Mye av planarbeidet er sterkt regulert, og tar lang tid, noe som krever både høy kompetanse og vedvarende kontinuitet. Begge deler blir mer og mer utfordrende å opprettholde, og er en kjent problemstilling også for andre, mindre kommuner.

Etaten har per dags dato fire vakante stillinger. Det er store utfordringer knyttet til å få riktig kompetanse og samtidig kunne tilby konkurransedyktig lønn. Med Tromsø kommune som

nærmeste nabokommune, stiller det store krav til kommunen med hensyn til å tilby attraktive, konkurransedyktige betingelser, og samtidig håndterbare utfordringer og arbeidsoppgaver.

Opplæringsetaten

Karlsøy kommune er en av to kommuner i Troms den kommunen med færrest barn i alder 0-15 år. Dette skaper en del utfordringer, både med tanke på økonomi, bemanning i tjenestene og kvalitet på tjenestene.

Årskull	Barnetallsutvikling 2015-2019	Framskrivning 2019-2022	Framskrivning 2019-2030		
0 og 5 år	10 flere barn (+ 9%)	25 færre barn (- 20,6%)	33 færre barn (- 27,3%)		
6 og 15 år	33 færre barn (- 16,5%)	15 flere barn (+ 9%)	7 flere barn (+ 4,2%)		
			Karlsøy	Troms	K-06
Antall elever pr årsverk til undervisning			6,2	10,1	7,5
Lærertetthet i ordinær undervisning 1.-4.trinn			7,5	13,0	9,4
Lærertetthet i ordinær undervisning 5.-7.trinn			11,4	15,0	10,7
Lærertetthet i ordinær undervisning 8.-10. trinn			8,4	15,9	11,2
Driftsutgifter per elev			207 442	131 847	185 286
Lønnsutgifter per elev			164 441	102 899	144 753

Skoleresultat

Standpunkt karakterene ligger jevnt over litt under snittet for Troms fylke. Det samme gjelder eksamensresultatene. Differansen mellom standpunkt og eksamen ligger godt innenfor målsetning om maks 0,5.

Nasjonale prøver viser at resultatene i regning ligger under målsetning på alle målte trinn. Engelsk og lesing viser over snitt for 8. trinn.

Barnehage	Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)		
	2016	2017	2018
Karlsøy	143 088	156 839	153 821
Troms	144 270	150 720	160 251
Landet uten Oslo	137 613	143 919	153 541
	Korrigerede brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde. Beløp per innbygger (kr)		
	2016	2017	2018
Karlsøy	6 624	7 080	8 527
Troms	5 900	6 011	6 283
Landet uten Oslo	4 953	5 095	5 378

	Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)		
	2016	2017	2018
Karlsøy	7,7	7,6	8,9
Troms	13,3	13,0	12,7
Landet uten Oslo	14,6	14,4	14,3
	Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)		
	2016	2017	2018
Karlsøy	28,3	27,4	24,7
Troms	37,0	38,4	39,1
Landet uten Oslo	38,3	38,9	40,8
	Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i barnehage, alle barnehager (antall)		
	2016	2017	2018
Karlsøy	5,3	4,8	4,7
Troms	6,0	5,9	5,7
Landet uten Oslo	6,1	6,1	5,9
	Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde. Beløp per innbygger (kr)		
Grunnskole	2016	2017	2018
Karlsøy	14 005	13 164	13 795
Troms	13 601	13 878	14 333
Landet uten Oslo	13 113	13 501	14 164
	Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde. Beløp per innbygger (kr)		
Skoleskyss	2016	2017	2018
Karlsøy	416	373	321
Troms	331	332	318
Landet uten Oslo	270	279	280
Voksenopplæring	2016	2017	2018
Karlsøy	247	-23	44
Troms	107	153	256
Landet uten Oslo	211	260	328
	Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde. Beløp per innbygger (kr)		
Skolefritidstilbud	2016	2017	2018
Karlsøy	324	349	307
Troms	297	327	360
Landet uten Oslo	181	194	224

På grunn av lavt elevtall gir selvsagt enkeltresultat store statistiske utslag; dette kan gjelde både i positiv og negativ retning. I og med at resultatene det her henvises til fort kan forstås i et lite positivt lys, sier derimot statistikken ikke noe om hva som ligger bak resultatene. I en liten elevgruppe kan det eksempelvis være noen få elever som skårer dårlig på nasjonale prøver, standpunkt eller eksamen. Følgelig gir det til dels store negative utslag statistisk, som jo er en form for statlig måling av kvalitet og anerkjennelse. Av de elevene som skårer lavt kan det likevel ligge «solskinshistorier», ala framgang fra karakter 2 til 3 etc. Altså et vellykket

læringsutbytte for kanskje samtlige elever, men likevel negativt for kommunen i et sammenlikningsperspektiv.

Et annet dilemma som reiser seg i kjølvannet av en slik statistikk er hvilket utslag et kommunalt mål om karakterer kan gi for læringsutbytte for hver enkelt elev. Forskning antyder at lærers innsats da blir markant større overfor elever som ligger an til å kunne forbedre karakteren (eksempelvis fra 4 til 5). Elever som ligger i andre enden av skalaen for karakter 4 vies da ikke samme oppmerksomhet, ergo settes deres rettsikkerhet på prøve (prinsippet om likebehandling).

Barnehagedekning og bemanning

Karlsøy kommune har full barnehagedekning. Bemanningen i barnehagene i Karlsøy er i henhold til statlig bemanningsnorm. I dag har alle barnehagene godt kvalifiserte og kompetente ledere. Dog er det svært utfordrende å opprettholde drift i enkelte barnehager ved fravær.

Sykefravær

Flere barnehager har hatt et høyt sykefravær, og med mangel på kvalifiserte vikarer er dette en stor utfordring. Det brukes mye tid på å få tak i både korttids- og langtidsvikarer. Det er ikke uvanlig at fagledere/ barnehagestyrer må gå inn i avdelingene for å sikre forsvarlig drift, noe som igjen går ut over tid til strategisk og pedagogisk planleggingsarbeid.

Andre utfordringer framover:

- Rekruttering og utvikling av riktig kompetanse. Det ventes til dels store utskiftninger på skole i løpet av neste 5-10 årsperiode.
- Hansnes skole og Gamnes barnehage holder til i utrangerte lokaler (henvises til tilstandsrapport fra desember 2018). Byggene tilfredsstillende ikke dagens standard, og er ikke rigget for framtidens skole og barnehage.
- Opprettholdelse av drift i Stakkvik barnehage, med tanke på barnetall og utfordringer i å rekruttere fagkompetanse.
- Kostnadseffektivisering.
- Synkende barnetall. Når barnetallet er under 4-5 barn vil det være all grunn til å tro at det går ut over den faglige og pedagogiske kvaliteten i barnehagen, og dermed barnas utvikling. Omsorg, danning, lek, læring, sosialisering, sosial kompetanse, kommunikasjon og språklig utvikling settes på prøve ved lavt barnetall. Den minste barnehagen har i dag 3 barn, og i perioder av året har antallet vært helt nede i ett barn.
- I små avdelinger er de ansattes mulighet for faglig utvikling, personlig utvikling og utvikling av tjenestetilbud generelt satt på prøve, noe som har vist seg i rekruttering av personell.

- Høyt sykefravær i barnehager. Blant annet høy grad av AAP, som påvirker mulighet for rekruttering av fagkompetanse.
- Ivaretagelse av barnehage- og skolemyndighetens rolle, sett opp mot dobbeltrolle og rettsikkerhet.

Økonomi

Kommunens inntektssystem bygger i stor grad på sammenligning av folketallet i den enkelte kommune med landsgjennomsnittet.

Alders- gruppe	Karlsøy pr. 1.7.19	Andel av gjennom- snitt i landet	Utslag i 1000 kr
0-1	34	73 %	-181
2-5	77	77 %	-3 858
6-15	165	62 %	-12 062
16-22	162	86 %	-407
23-66	1223	96 %	-518
67-79	395	162 %	4 253
80-89	136	178 %	7 380
90+	23	123 %	1 082

Tabell 30. Inntektssystemet basert på faktisk folketall pr 1.7.19

Kolonnen *Andel av gjennomsnitt i landet* er hentet fra statsbudsjettet, og viser om kommunen er over eller under snittet. Tall lavere enn 100% betyr at kommunen har færre enn snittet i den aktuelle aldersgruppen, og tall over 100% viser at kommunen har flere. Avvikene er på samme side av 100 som tidligere år.

Kolonnen *Utslag i 1000 kr* viser hvordan andeler under eller over snittet gir henholdsvis trekk eller påplussing i rammetilskudd. Karlsøy kommune får trekk på omlag 16 millioner for barnehage og skole ettersom det «mangler» rundt 130 barn (èn million mer enn i fjor). Tilsvarende er det for gruppen over 67 år et påslag på nesten 13 millioner i ramma (drøyt èn million mer enn i fjor). Totalt påføres altså kommunen et trekk på litt over 4 mill kr pr år fordi folketallet er for lavt. Utslagene i årene utover perioden blir enda større i feil retning. Dette må, etter rådmannens vurdering, gi utslag i både totalt tjenestetilbud samt føring for hvor reduksjoner primært bør gjøres. Alternativt kan det også suppleres med andre inntekter for å videreføre et høyt driftsnivå.

Yrkesfaktor/ forsørgerfaktor

Data fra SSB og samhandlingsbarometeret.

Tabellen under viser antall innbyggere i alderen 20-66 (yrkesaktiv alder) pr. innbygger over 67 år. Oversikten viser utviklingen fra 2005 og tall fra 2020 og utover etter framskrivning fra SSB.

Oversikten viser at utfordringen med rekruttering av arbeidskraft har økt de siste årene, og vil fortsatt øke framover. Dette utfordrer bærekraften i samfunnet. Karlsøy er ut fra sammenligninger med andre kommuner blant de kommuner med størst utfordring i den demografiske sammensetning av befolkningen.

Det er vanlig å legge til grunn at når faktoren kommer under 3 vil det oppstå rekrutteringsproblemer i form av at det lokalt er for få i arbeidsfør alder til å dekke behovet lokalt. Ettersom Karlsøy kommune allerede er under faktor 3, rapporterer flere av kommunens avdelinger om slike utfordringer. Denne trenden ser vi også i store deler av landet, med unntak av de mest folkerike områdene.

Prognosen viser altså at Karlsøy kommune fra 2025 er vil komme til å slite med fremtidig bærekraft. Med andre ord, er det helt nødvendig å legge til rette for at kommunen får flere innbyggere i alderen 20 – 66 år.

	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Karlsøy	3,7	3,2	2,8	2,3	2	1,8	1,6
Troms/Ofoten			4,1	3,7	3,2	3	2,7
Norge			4,3	4	3,7	3,4	3,1

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og foretak), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansierings-kilden for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

Kommunene får i forslag til statsbudsjett samlet sett en vekst i frie inntekter på 1,3 milliarder i 2020 (halvparten av veksten i 2019). Kommunene i Troms og Finnmark anslås samlet sett å få vekst noe under gjennomsnittlig vekst på landsbasis.

For Karlsøy kommune innebærer forslaget til statsbudsjett en realnedgang i frie inntekter på 0,8 prosent (dobbelte av 2019). Realnedgang betyr at økningen er lavere enn det som trengs for å dekke pris- og lønnsvekst. Dette skyldes i hovedsak nedgang i folketall, og innebærer at kommunen ligger dårlig an allerede før nødvendige midler til videreføring av dagens drift, legges inn.

Frie inntekter i 1000 kr	Regnskap		Budsjett					
	År:	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>
Skatt		53 340	57 504	53 000	56 400	56 400	56 400	56 000
Rammetilskudd		113 096	110 810	117 700	119 700	119 700	119 800	119 800
Sum frie inntekter		166 436	168 314	170 700	176 100	176 100	176 200	175 800
<i>Nominell veskt (%)</i>		<i>1,13 %</i>	<i>1,42 %</i>	<i>3,16 %</i>	<i>0,00 %</i>	<i>0,06 %</i>	<i>-0,23 %</i>	

Tabell 31. Utvikling av de frie inntektene de siste årene, og prognose for økonomiplanperioden 2020-2023

Manglende folketallsøkningen gir en meget svak utvikling i inntekter alle år i perioden.

Eiendomsskatt

Ordinær sats for eiendomsskatt er i forrige økonomiplanvedtak satt til 6,0 promille for boliger og hytter og 7 promille for andre eiendommer for 2019. Det er også i 2019 gjennomført kontorjustering med 10 % for alle eiendommer. Opplegget med kontorjustering er vedtatt videreført ut 2020 i gjeldende økonomiplan. Videre er det forutsatt nytaksering i 2020 som skulle gi en økning i årlig eiendomsskatt med omlag 6 mill kr årlig fra 2021.

Stortinget har vedtatt en senkning av maksimal promillesats til 5 fra 2021. I tillegg er det også vedtatt at alle takster skal reduseres med 30% fra 2019 til 2020. Og det er i statsbudsjettet signalisert at maksimal promillesats fra 2021 vil bli 4 for boliger og hytter. Det omtales også at det kan forventes en avklaring i kommuneproposisjonen i mai 2020. Ut fra dette har rådmannen orientert formannskapet om at planlagt taksering i 2020 stilles i bero inntil nødvendig avklaring fra myndighetene foreligger. Totalt gir alle disse endringene en negativ effekt i økonomiplanperioden på rundt 25 mill kr.

Deler av svikten var varslet som en mulighet allerede i 2018, og det ble vedtatt enda flere endringer som gir kommunen lavere inntekt enn beregnet. Fra forrige økonomiplandokument fremkom følgende:

Rådmannen er innstilt på å avvete Stortingets behandling av lovendringene før vi konkluderer med hva vi gjør videre. Av samme grunn er forslaget for 2021 og 2022 uforandret, men her er det altså mulig at vi har for høy inntekt.

Oppsummert legger forslaget opp til følgende promillesatser:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bolig og hytte	6,5	6,0	5,0	4,0	4,0	4,0
Øvrige eiendommer	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

Kommunebilde 2018

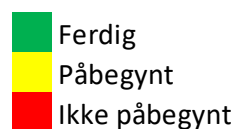
Kommunebildet er Fylkesmannens inntrykk av kommunens planarbeid, virksomhetsstyring og tjenesteproduksjon, og utarbeides en gang per kommunestyreperiode. Her summeres utfordringene opp:

- Oppdatert kommuneplanverk, men ikke handlingsdel eller arealregnskap. Utfordringer knyttet til kapasitet og kompetanse for fremtidige planoppgaver
- God helse- og omsorgsplan, men øvrig planverk innen helse og omsorg ikke fulgt opp i henhold til planstrategi
- Usikkert hvordan kommunen tenker å følge opp økning i antall eldre både mtp tilbud av tjenester og kompetanse/rekruttering
- Oppfølging av barn og unge utfordrende, spesielt tverrfaglig. Behov for å sikre ansattes kunnskap om barn og unges rettigheter i den daglige forvaltningen basert på prinsipper fra barnekonvensjonen
- Usikkert hvordan ansvar etter forurensningsloven følges opp
- Mer kunnskap om naturmangfold nødvendig, for å unngå tap av mangfold i fremtiden
- Behov for mer regulering av motorferdsel i utmark, samt bruk av vannskuter
- Generelt problem i Troms å overholde driveplikten. Behov for strategi om driveplikt av innmarksområder
- Konfliktnivå i utmark kan løses med en beitearealplan, for å dokumentere beiteressursene i kommunen
- Ingen kompetanse eller ressurser innenfor skogbruk, selv om kommunen har skogressurser som kan være grunnlag for næringsvirksomhet
- Ikke flinke nok til å sende høringsbrev til berørte reinbeitedistrikt
- Krevende økonomisk situasjon og manglende økonomiske reserver gjør kommunen sårbar
- Interkommunalt samarbeid nødvendig for å kunne tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester i full bredde

Planstrategi 2016-2019

Dagens status

Planer	Forrige vedtak/år	Behov	2016	2017	2018	2019	Ansvarlig
Kommuneplanens samfunnsdel	-	Ny					Drift/utvikling
Kommuneplanens arealdel	2013	Revidere					Drift/utvikling
Kommunal planstrategi	2012	Revidere					Drift/utvikling
Økonomiplan m/budsjett	2016	Revidere					Stab
Handlingsdel m/økonomiplan og budsjett	-	Ny					D/u og stab
Kunnskapsgrunnlag		Ny					Drift/utvikling
Helse og omsorgsplan	2008	Ny/revidere					Helse/omsorg
Oversiktsdokument - folkehelse	-	Ny					Helse/omsorg
Strategisk næringsplan	-	Ny					Drift/utvikling
Helhetlig ROS-analyse	2002	Ny/revidere					Drift/utvikling
Overordna beredskapsplan	2014	Ny/revidere					Drift/utvikling
Plan for helse og sosial beredskap	2014	Revidere					Helse/omsorg
Smittevernplan	2006	Revidere					Helse/omsorg
Plan for psykisk helsearbeid	2012	Revidere					Helse/omsorg
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	2012	Revidere					Helse/omsorg
Plan for idrettsbygg og -anlegg	2001	Ny/revidere					Drift/utvikling
Kommunikasjonsplan	-	Ny					Stab
Hovedplan vannforsyning	1998	Ny/revidere					Drift/utvikling
Hovedplan avløp	-	Ny					Drift/utvikling
Hovedplan teknisk infrastruktur	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Gamnes vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Hansnes vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Stakkvik vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Karlsøya vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Kokkevollen vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Vannvåg vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Beredskapsplan Vannavalen vannverk	-	Ny					Drift/utvikling
Arkivplan	-	Ny					Stab
Trafikksikkerhetsplan	2012	Revidere					Drift/utvikling
Kommunedelplan for energi og klima	-	Ny					Drift/utvikling
<i>Reguleringsplaner:</i>							
Områdeplan, Hansnes industriområde	-	Ny					Konsulent
Gang- og sykkelvei, Vannvåg	-	Ny					Konsulent
Gamnes boligfelt	-	Ny					Konsulent

OPPSUMMERING

Her kommer en grov oppsummering av de utfordringene og problemstillingene som kommunen vil møte de neste årene. Dette vil danne grunnlaget for hvilke prioriteringer og planer kommunen ønsker å satse på kommende kommunestyreperiode.

I forrige kommunestyreperiode ble vi ⁸ :	Framskrivninger viser at vi i 2030 blir:
10 flere barn mellom 0 og 5 år	33 færre barn mellom 0 og 5 år
33 færre barn mellom 6 og 15 år	7 flere barn mellom 6 og 15 år
74 færre personer mellom 16 og 66 år	205 færre personer mellom 16 og 66 år
43 flere eldre mellom 67 og 79 år	56 flere eldre mellom 67 og 79 år
16 flere eldre mellom 80 og 89 år	69 flere eldre mellom 80 og 89 år
1 flere eldre over 90 år	16 flere eldre over 90 år
80 flere innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre (85 mellom 2011-2015)	

Utfordringer fremover:

- Befolkningsnedgang og demografiske/geografiske endringer
 - Høyere andel eldre og lavere andel yngre/yrkesaktive
 - Høyere andel innvandrere
 - Sentralisering:
 - Økning på Ringvassøya
 - Generell nedgang Vannøy, men sterk vekst østre Vannøy
 - Nedgang Reinøya og Karlsøya
 - Stabilt på Rebbenesøy
- Folkehelse og sosialt
 - Integrering av flyktninger
 - Økende andel livsstilssykdommer
 - Høy andel sykefraværspersent
 - Nedgang i barnefamilier
 - Synkende prosentandel kvinner i kommunestyret
 - Stor andel høyt utdannede kvinner men lavere gjennomsnittslønn enn menn
- Næringsliv
 - Liten andel større bedrifter, 3% av alle bedriftene har mer enn 20 ansatte
 - Næringslivets rolle som samfunnsaktør
 - Tilrettelegging for reiselivet – turistavgift?
 - Transport av varer og tjenester på fylkesvei 863 med stort vedlikeholdsbehov
 - Driveplikt og tilgang til dyrka mark for landbruket

⁸ 2015-2019

- Utbyggingspress og forstyrrende utmarksaktivitet for reindrifta
- Miljø
 - Forvaltning av et stort antall vernede naturområder
 - Forvaltning og registrering av nyere tids kulturminner
 - Tilrettelegging og forvaltning av friluftsområder og utfartsparkeringer
 - Klimatilpasning: mer og verre ekstremvær som følge av klimaendringer
 - Oppfølging forurensningsloven
- Samferdsel og infrastruktur
 - Tilstand for fylkesvei 863
 - Veier uten fast dekke
 - Internkommunikasjon og kollektivtilbud
 - Langsundforbindelsen
- Kommunal drift, tjenestetilbud og økonomi
 - Kommunereform og økende andel kommunale oppgaver
 - Rekruttere, beholde og utvikle riktig kompetanse
 - Økende tjenestebehov blant brukere
 - Kostnadseffektivisering
 - Vedlikeholdsbehov- og etterslep på bygningsmasse, veier og andre anlegg
 - Effektive prosesser og tverrfaglig samarbeid
 - Oppfølging av barn og unges interesser
 - Interkommunalt samarbeid
 - Krevende økonomisk situasjon